

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia Paedagogica VI (2016)

ISSN 2299-2103

Katarzyna Parys

Dr Jan Pilecki

Doktor Jan Pilecki dwadzieścia lat życia zawodowego (1977–1997) ściśle związał z obecnym Uniwersytetem Pedagogicznym. Urodził się 11 stycznia 1935 roku w miejscowości Gwoźnica Górna w powiecie strzyżowskim, gdzie spędził dzieciństwo i zdobył podstawowe wykształcenie. Planując swoją przyszłość zawodową wybrał profesję pedagoga, do której systematycznie i konsekwentnie się przygotowywał. Kolejne placówki, w których zdobywał i podnosił kwalifikacje nauczycielskie, to: Liceum Pedagogiczne, Studium Nauczycielskie (kierunek: historia), Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej w Warszawie (dział przewlekłe chorych i kalekich), Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (pedagogika na Wydziale Filozoficzno-Historycznym).

Pracę nauczycielską rozpoczął w 1955 roku w Szkole Podstawowej w Charbielinie, lecz po dwóch miesiącach aktywności zawodowej został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej w Węgorzewie. Po powrocie z wojska doskonalił umiejętności nauczycielskie w Szkole Podstawowej w Nowym Lesie, a także w rodzinnej Gwoźnicy Górnej. W latach 1961–1963 studiował w Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej w Warszawie (Gasik, Pańczyk 1997: 79). Promotorem Jego pracy dyplomowej była profesor Maria Grzegorzewska. Po ukończeniu studiów został skierowany do pracy w Państwowym Zakładzie Wychowawczym przeznaczonym dla uczniów upośledzonych umysłowo w Myślenicach. W placówce tej pełnił obowiązki dyrektora (1963–1968). W latach 1969–1972 był pracownikiem Okręgowego Ośrodka Metodycznego w Krakowie, a następnie w latach 1973–1977 realizował zadania wizytatora–metodyka w krakowskim Kuratorium Oświaty i Wychowania.

Od 1977 roku związał swoje życie zawodowe z Wyższą Szkołą Pedagogiczną im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Początkowo został zatrudniony w charakterze starszego asystenta w Zakładzie Pedagogiki Specjalnej, który był jednym z ośmiu zakładów naukowo-dydaktycznych funkcjonujących w obrębie Instytutu Nauk Pedagogicznych. Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora (1979),

przyznanego decyzją Rady Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, objął stanowisko adiunkta. Rozprawę doktorską, *Czynniki kształtujące aspiracje zawodowe uczniów klas V-VIII szkół podstawowych specjalnych dla dzieci upośledzonych umysłowo*, przygotował pod kierunkiem naukowym doc. dra hab. Stefana Baścika.

W 1982 roku Zakład Pedagogiki Specjalnej został przekształcony w Katedrę Pedagogiki Specjalnej, wówczas decyzją władz Uczelni poza kierownikiem jednostki zaczęto powoływać jego zastępcę, który miał zajmować się sprawami dydaktycznymi i studenckimi. Jako pierwszy funkcję tę sprawował dr Jan Pilecki (1982–1987)¹. Kolejny raz obowiązki zastępcy kierownika pełnił w latach 1991–1994 (Mikrut, Wyczesany 1996: 156). Od roku 1993 aż do przejścia na emeryturę w 1997 roku był kierownikiem Katedry Pedagogiki Specjalnej.

Kształcenie i doksztalcanie kadr dla potrzeb szkolnictwa specjalnego

Długoletni staż pracy w szkołach, placówkach edukacyjnych oraz nadzorze oświatowym, i uzyskane w ten sposób bogate doświadczenie pedagogiczne stanowiły niewątpliwy atut, sprzyjający efektywności kształcenia kadr nauczycielskich. Nie budzi zatem zaskoczenia fakt, że dr Jan Pilecki jest wymieniany w gronie specjalistów zapewniających wysoki poziom kształcenia (Buczek, Dyduch, Klaczak, Wójcik 2011). W ramach działalności dydaktycznej prowadził głównie ćwiczenia i wykłady z metodyki wychowania i nauczania osób z różnym stopniem niepełnosprawności intelektualnej, metodyki pracy pozalekcyjnej oraz seminaria magisterskie. Realizując zadania dydaktyczne, konsekwentnie respektował zasadę łączenia teorii z praktyką. Przygotowując studentów do pracy zawodowej zabiegał o to, by mogli, poprzez bezpośredni udział w praktyce pedagogicznej, poszerzyć i zweryfikować wiadomości i umiejętności zdobyte podczas wykładów i ćwiczeń konwersatoryjnych. Wykorzystując kontakty z placówkami kształcenia specjalnego organizował wycieczki dydaktyczne dla kolejnych roczników. Równocześnie od asystentów zatrudnianych w Katedrze Pedagogiki Specjalnej oczekiwał, by w ramach dodatkowego zatrudnienia lub poprzez ścisłą współpracę z placówkami rehabilitacji osób niepełnosprawnych potwierdzali i poszerzali swoje kompetencje zawodowe. Sam również starał się pozostawać w stałej łączności z praktyką edukacyjną. Przez wiele lat skutecznie godził obowiązki naukowo-dydaktyczne, wynikające z roli adiunkta, z zadaniami wychowawcy dzieci i młodzieży niewidomej i niedowidzącej (Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i słabowidzących przy ul. Tynieckiej w Krakowie).

W dowód uznania za Jego kompetencje naukowo-dydaktyczne dr. Jana Pileckiego, było powołanie Go w skład komisji egzaminacyjnych, rozstrzygających o przyznaniu pedagogom stopnia specjalizacji zawodowej. Uczestniczył w egzaminach, organizowanych przez terenowe Oddziały Doskonalenia Nauczycieli

¹ W roku 1986, po śmierci doc. dr hab. Jadwigi Baran, dr Jan Pilecki przez krótki okres czasu pełnił obowiązki kierownika Katedry Pedagogiki Specjalnej.

na I i II stopień specjalizacji zawodowej, a także w egzaminach na specjalizację III stopnia, prowadzonych w Instytucie Kształcenia Nauczycieli w Warszawie.

Poważnym problemem, z którym borykało się jeszcze w latach 70. i 80. XX w. szkolnictwo specjalne, był niedobór odpowiednio wykwalifikowanych kadr pedagogicznych. Dostrzegając szczególne braki kadrowe w placówkach leczniczo-wychowawczych dr Jan Pilecki, jako przewodniczący Sekcji Szkolnictwa Specjalnego ZNP w Krakowie, zainicjował w porozumieniu z doc. Jadwigą Baran, pełniącą funkcję kierownika Katedry Pedagogiki Specjalnej, uruchomienie Punktu Konsultacyjnego WSP w Rabce. Rezultatem tych starań była umowa podpisana w 1975 roku pomiędzy Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Krakowie i władzami województwa nowosądeckiego. Na jej mocy powołano w Rabce filię Katedry Pedagogiki Specjalnej, pełniącą rolę terenowego punktu konsultacyjnego. Głównym zadaniem Filii było kształcenie w trybie zaocznym specjalistów w zakresie pedagogiki terapeutycznej. Pierwsi absolwenci uzyskali dyplom w 1979 roku. Punkt konsultacyjny funkcjonował do 1984 roku.

Inne placówki zamiejscowe, nad którymi Katedra Pedagogiki Specjalnej przez kilkanaście lat sprawowała opiekę merytoryczną, to kolegia nauczycielskie w Gliwicach i w Bielsku Białej. Doktor Jan Pilecki szczególnie mocno współpracował z bielską szkołą, gdzie w latach 2001–2010 prowadził zajęcia dydaktyczne.

Kolejnym działaniem, które sprzyjało podnoszeniu kwalifikacji pedagogów pracujących z dziećmi niepełnosprawnymi była współpraca dr. Jana Pileckiego z Wojewódzkimi Ośrodkami Metodycznymi i Ośrodkami Doskonalenia Nauczycieli w Bielsku-Białej, Krakowie, Kielcach, Tarnowie, Krośnie, Nowym Sączu i Oświęcimiu. Prowadził zajęcia na kursach kwalifikacyjnych z zakresu oligofrenopedagogiki, organizowanych przez wymienione środowiska. Ponadto, należał do grona tych specjalistów, których placówki kształcenia specjalnego najczęściej zapraszały do wygłoszenia prelekcji w trakcie posiedzeń szkoleniowych rad pedagogicznych i konferencji metodycznych organizowanych dla nauczycieli (Baran 1987: 54).

Jeszcze jedno istotne zadanie, odwołujące się do fachowości Jana Pileckiego w zakresie metodyki kształcenia specjalnego, polegało na sprawowaniu decyzją Ministerstwa Edukacji Narodowej roli recenzenta, kwalifikującego środki dydaktyczne dla potrzeb szkolnictwa specjalnego.

Działalność piśmiennicza

Szeroko zakresowe doświadczenia edukacyjne i zawodowe, odnoszące się do różnych subdyscyplin pedagogiki specjalnej, dały znać o sobie w pracy naukowej dr. Jana Pileckiego, charakteryzującej się multidyscyplinarnością. Z zakresu pedagogiki terapeutycznej opublikował wraz z prof. Władysławą Pilecką monografię *Rewalidacja dzieci przewlekłe chorych i kalekich – wybrane zagadnienia*. Psychospołeczne funkcjonowanie dzieci i młodzieży głuchej uczynił tematem książki *Rewalidacja społeczna dziecka głuchego*, natomiast problemy osób niewidomych i niedowidzących zaprezentował w pracy *Rehabilitacja oraz edukacja dzieci*

i młodzieży z dysfunkcjami narządu wzroku (współredaktor: Mieczysław Kozłowski). Jednak najwięcej uwagi w swej działalności naukowej poświęcił zagadnieniom osób niepełnosprawnych intelektualnie. Z zakresu tej problematyki opublikował kilkadziesiąt artykułów i sześć prac monograficznych: *Rewalidacja dzieci upośledzonych umysłowo*; *Wychowanie, kształcenie i przygotowanie do życia dzieci upośledzonych umysłowo* (współredaktor: Jadwiga Baran); *Aktualne trendy w nauczaniu i wychowaniu dzieci upośledzonych umysłowo* (współredaktor: Janina Wyczesany); *Wychowanie dzieci o obniżonej sprawności umysłowej w internacie* (współautor: Władysława Pilecka, Jadwiga Baran); *Stymulacja psychoruchowego rozwoju dzieci o obniżonej sprawności umysłowej* (współredaktor: Władysława Pilecka); *Usprawnienie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym*.

Naukowy dorobek piśmienniczy dr. Jana Pileckiego uwzględnia 2 monografie współautorskie, 13 prac redagowanych/współredagowanych, około 80 artykułów w polskojęzycznych czasopismach i rozdziałów w monografiach naukowych wieloautorskich oraz 8 artykułów w czasopismach zagranicznych. Opublikowane prace są dowodem systematyczności i konsekwencji działań związanych z rozwijaniem, porządkowaniem i popularyzowaniem wiedzy z zakresu pedagogiki specjalnej. Wiodącym zagadnieniem prac empirycznych i przeglądowych są indywidualne i środowiskowe uwarunkowania psychospołecznego rozwoju osób niepełnosprawnych, a szczególnie dzieci i młodzieży funkcjonującej w przestrzeni szkolnej. O ile jednak we wcześniejszych opracowaniach akcentowana jest odmiennność ucznia, kojarzona z deficytem wymagającym podejmowania rozwiązań zmierzających do wyrównywania braków, to kolejne publikacje wskazują na możliwość stymulacji i konieczność doskonalenia zasobów niepełnosprawnego dziecka. Zmiana sposobu ukazywania omawianych zagadnień dowodzi, że Autor realizując działania badawcze uwzględniał przeobrażenia paradygmatyczne, wpływające na nowe oblicze pedagogiki specjalnej.

Organizacja konferencji i sesji naukowych

Doktor Jan Pilecki umiejętnie łączył działania różnych środowisk zainteresowanych poprawą jakości funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Jego istotnym dokonaniem było zorganizowanie konferencji i sesji, służących wymianie myśli naukowej oraz popularyzowaniu rozwiązań i osiągnięć sprzyjających edukacji i rehabilitacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych. Można wskazać dwa rodzaje spotkań i debat naukowych organizowanych przez dr. Jana Pileckiego. Pierwsze miały raczej charakter regionalny i były inicjowane przez Sekcję Szkolnictwa Specjalnego ZNP w Krakowie, której dr Jan Pilecki przewodniczył. W 1978 roku odbyła się konferencja poświęcona zagadnieniom rewalidacji społecznej dziecka głuchego, zaś w 1980 roku tematyka konferencji dotyczyła problemów rewalidacji dzieci upośledzonych umysłowo. Z okazji 60-lecia działalności Sekcji Szkolnictwa Specjalnego, przypadającej na rok 1986, dr Jan Pilecki zorganizował sesję naukową, która była wyrazem szacunku wobec osób działających na rzecz rozwoju

szkolnictwa specjalnego w okręgu krakowskim. W trakcie debat przedstawiciele środowiska akademickiego, pracownicy administracji państwowej i nauczyciele wymieniali spostrzeżenia i poglądy na temat aktualnych problemów kształcenia specjalnego. Uczestnictwo w tym spotkaniu gości z Uniwersytetu Fryburskiego pozwoliło skonfrontować polskie i szwajcarskie problemy oraz osiągnięcia w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych.

Drugim rodzajem spotkań i debat naukowych były konferencje o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym. Należy tutaj wymienić Konferencję Naukową „Wychowanie, kształcenie i przygotowanie do życia dzieci upośledzonych umysłowo” (16–17 maja 1984 r.), Ogólnopolską Konferencję Naukową z udziałem gości zagranicznych „Aktualne trendy w nauczaniu i wychowaniu dzieci upośledzonych umysłowo” (18–20 maja 1987 r.), Międzynarodową Konferencję Naukową „Stan badań nad kształceniem specjalnym – teraźniejszość i perspektywy” (23–27 maja 1995 r.), Konferencję Naukową „Pedagogika specjalna w służbie osób z dysfunkcją narządu wzroku” (1998), Międzynarodową Konferencję Naukową „Pedagogika specjalna – idee, treści, rzeczywistość” (4–6 czerwca 1999 r.). Były to wydarzenia naukowe, które integrowały polskie środowisko pedagogów specjalnych, pozwalały na wymianę myśli rodzimych badaczy, a także dawały możliwość poznawania idei i rozwiązań obecnych w działaniach rehabilitacyjnych, podejmowanych poza granicami naszego kraju. O rozmachu organizacyjnym konferencji może świadczyć lista krajów, których przedstawiciele brali udział w obradach: Anglia, Australia, Austria, Państwo Brunei Darussalam, Bułgaria, Czechy, Kanada, Litwa, Malezja, Niemcy, Norwegia, Polska, Rosja, Słowenia, Stany Zjednoczone Ameryki, Szwajcaria, Szwecja, Ukraina. Z uwagi na wysoką jakość debat i ogromną liczbę uczestników, reprezentujących bardzo różne środowiska akademickie z kraju i ze świata, tamte spotkania naukowe po dziś dzień budzą uznanie i z sympatią są wspominane przez osoby w nich uczestniczące.

Z uwagi na czas trwania (5 dni) i liczbę uczestników (około 300 osób), największym przedsięwzięciem, wymagającym szczególnych nakładów pracy i umiejętności logistyczno-organizacyjnych była konferencja zrealizowana w 1995 roku przy współpracy z Wydziałem Pedagogicznym Uniwersytetu Lethbridge w Kanadzie. W konferencji tej uczestniczyło 60 gości z zagranicy (przedstawiciele 15 krajów) i 240 badaczy krajowych (Rakowska, Pilecki 1997: 5). Dzisiaj trudno uwierzyć, że przedsięwzięcie tego rodzaju można było sprawnie zrealizować nie korzystając z komputerów, Internetu, czy też telefonów komórkowych niedostępnych w owym czasie.

Efekty badań i rozważań naukowców, biorących udział w tym spotkaniu, zostały zgromadzone w trzech publikacjach, których redaktorem lub współredaktorem był dr Jan Pilecki: 1) *Prace Pedagogiczne XX*, 2) *Problemy edukacji i rewalidacji dzieci niepełnosprawnych*, 3) *Materiały pokonferencyjne Selected papers presented at the Contemporary Trends in Special Education Conference*, opublikowane w Kanadzie.

Troska o rozwój kadry zatrudnionej w Katedrze Pedagogiki Specjalnej

Doktor Jan Pilecki umiejętnie dbał o rozwój młodych pracowników naukowych. Zapewne wiele referatów i artykułów, napisanych przez pracowników dopiero rozpoczynających działalność naukową, nie zaistniałoby, gdyby nie mobilizacja ze strony Pana Doktora. Warto odnotować dwie monografie zbiorowe, do współtworzenia których zaprosił młodych współpracowników: *Stymulacja psychoruchowego rozwoju dzieci o obniżonej sprawności umysłowej* (współredaktor: Władysława Pilecka) i *Usprawnienie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym*. Pan Doktor występując w roli redaktora/współredaktora nie tylko nakreślił strukturę pracy, przypisał zadania poszczególnym autorom, ale również organizował spotkania robocze, w trakcie których prowadzono merytoryczne dyskusje i rozwiązywano wątpliwości ujawniające się podczas pracy. Należy wspomnieć, że dla większości osób włączonych do wspólnych działań, były to pierwsze doświadczenia związane z przygotowywaniem publikacji. Monografie, które powstały, są adresowane do nauczycieli pracujących z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, studentów kierunków pedagogicznych i rodziców. Uwzględniają nie tylko rozważania teoretyczne, ale zawarto w nich również cennie dobrane przykłady rozwiązań metodycznych, przydatnych w doskonaleniu i wzmacnianiu potencjału rozwojowego dzieci niepełnosprawnych. Dowodem tego, że opublikowane prace stanowią trafną odpowiedź na potrzeby odbiorców jest duża liczba wznowień wydawniczych, potwierdzająca zainteresowanie czytelnicze i przydatność obydwu opracowań. Książka *Stymulacja psychoruchowego rozwoju dzieci o obniżonej sprawności umysłowej* ukazała się w 1995 roku, a w kolejnych latach (1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2003, 2004, 2008) systematycznie wznawiano jej wydanie. Praca zatytułowana *Usprawnienie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym* wydana została po raz pierwszy w 1998 roku i była wznawiana w latach: 1999, 2000, 2002, 2003, 2009. Warto zauważyć, że w 2002 roku ukazało się drugie, zmienione wydanie tej publikacji. Wprowadzone korekty i uzupełnienia w tekście były odpowiedzią na zmiany i przeobrażenia zachodzące w obszarze edukacji i rehabilitacji osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną.

Jan Pilecki niezwykle trafnie potrafił ocenić możliwości i kompetencje współpracowników, wyznaczać i proponować zadania, pozwalające osiągnąć sukces i przynoszące niewątpliwie korzyści asystentom debiutującym w roli badaczy i nauczycieli akademickich. Zachęcał pracowników do aktywnego uczestnictwa w spotkaniach naukowych w kraju i za granicą, zapraszał do współpracy przy realizacji określonych tematów badawczych, udostępniał narzędzia badawcze i reprinty artykułów zagranicznych. Bezinteresownie dzielił się swoją wiedzą, doświadczeniem oraz prywatnymi zasobami bibliotecznymi. Szczególna troska doktora Jana Pileckiego o rozwój kadry naukowej jest widoczna w okresie sprawowania funkcji kierownika Katedry Pedagogiki Specjalnej (1994–1997). W tym czasie daje się zauważyć rozwój naukowy Katedry, wyrażający się liczbą uzyskanych stopni naukowych doktora. Stopień ten uzyskały: Dorota Kornaś (1994), Marzena Klaczak

(1995), Jolanta Baran (1995), Ewa Dyduch (1997), natomiast przewody doktorskie otworzyły: Maria Kościółek oraz Danuta Wolska (opinia prof. Alicji Rakowskiej z dnia 27 marca 1998 r., Akta osobowe). W trosce o wzmocnienie pozycji naukowej jednostki, dr Jan Pilecki zabiegał o pozyskiwanie samodzielnych pracowników dydaktyczno-naukowych. W rezultacie jego starań w roku 1994 zatrudniony został doc. dr hab. Bronisław Urban (II etat), natomiast rok później szeregi pracowników Katedry wzmocnił dr hab. Franciszek Wojciechowski.

Doktor Jan Pilecki dbał o przyjazny klimat w miejscu pracy, umożliwiał nawiązywanie i utrzymywanie dobrych relacji międzyludzkich w zespole pracowniczym. Kultywował święta i uroczystości, troszcząc się przy tym o zachowanie godnych form i odpowiedniej oprawy. Równocześnie nie formalizował nadmiernie swoich relacji zarówno z pracownikami Katedry, jak i ze studentami. Wyrazem tego była gotowość Doktora Pileckiego do podtrzymywania kontaktów również na gruncie pozazawodowym. Z możliwości tej wiele osób korzystało i nadal korzysta.

* * *

Dorobek naukowy, praca edukacyjna i organizacyjna dr. Jana Pileckiego i jego wkład w rozwój teorii i praktyki pedagogiki specjalnej był wielokrotnie dostrzegany i doceniany w środowisku naukowym. Za wybitne osiągnięcia w zakresie działalności dydaktyczno-naukowej, organizacyjnej i społecznej uhonorowany został nagrodami: Ministra Nauki, Techniki i Szkolnictwa Wyższego (1987), Ministra Edukacji Narodowej (1990), Kuratora Oświaty i Wychowania w Krakowie (1972), Rektora WSP w Krakowie (1981, 1982, 1988, 1993, 1995, 1998, 2001), a także odznaczeniami państwowymi, resortowymi i regionalnymi, takimi jak: Złoty Krzyż Zasługi (1976), Medal 40-lecia PRL (1985), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1986), Medal Pamiątkowy Komisji Edukacji Narodowej (1973), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1994), Złota Odznaka ZNP (1974), Złota Odznaka za Pracę Społeczną dla Miasta Krakowa (1984), Złota Odznaka za Zasługi dla Ziemi Krakowskiej (1988).

Literatura

- Baran J. (1987), *Współpraca Katedry Pedagogiki Specjalnej WSP w Krakowie z placówkami kształcenia specjalnego*, [w:] 60 lat w służbie dziecka specjalnej troski. Materiały z Sesji Naukowej odbytej w dniach 21–22 marca 1986 roku w Harbutowicach, J. Pilecki (red.), ZNP, KOiW, ODN, WSP, Kraków.
- Buczek A., Dyduch E., Kłaczak M., Wójcik A. (2011), *Dzieje dydaktyki specjalnej*, [w:] *Dzieje dydaktyki przedmiotowych w 65-letniej tradycji Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie*, J.R. Paśko, K. Potyrała, J. Zielińska (red.), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków.
- Gasik W., Pańczyk J. (1997), *Czołowi polscy pedagodzy specjalni oraz absolwenci PIPS i WSPS z lat 1971–1996*, Wydawnictwo WSPS, Warszawa.

Mikrut A., Wyczęsany J. (1996), *Katedra Pedagogiki Specjalnej*, [w:] *Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1982–1996*, Z. Ruta (red.), Wydawnictwo Naukowe WSP, Kraków.

Rakowska A., Pilecki J. (1997), *Wprowadzenie*, „Prace Pedagogiczne”, XX.

Jan Pilecki, PhD

Abstract

Jan Pilecki, PhD – special pedagogue, head of the Chair of Special Pedagogy in the years 1994–1997. He published more than 100 articles and chapters in journals and joint publications, concentrating mainly on the issue of psychosocial development of children and adolescents with intellectual disability. An author and co-author of 15 monographic works. Organiser of numerous sessions and scientific conferences with the international, national and regional range. Strongly connected scientific activity with didactic and organisational work on educating special pedagogues and improving the system of special education.

Keywords: special pedagogue education, special education, special education methodology, scientific conferences and debates

Katarzyna Parys

doktor habilitowany w dziedzinie nauk społecznych. Zatrudniona na stanowisku profesora w Instytucie Pedagogiki Specjalnej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Pełni funkcję kierownika Katedry Integracji Społecznej. Zainteresowania badawcze koncentruje wokół zagadnień pedagogiki specjalnej jako nauki podstawowej, integrującej szczegółowe dziedziny wiedzy, dotyczące osób z różnymi typami niepełnosprawności, a także jej subdyscypliny – pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną, jako nauki stosowanej. Wątki podejmowane w rozważaniach naukowych, to: zmiany w definiowaniu i zakresie działań pedagogiki specjalnej, kształcenie pedagogów specjalnych – modele, tendencje, wyzwania, edukacja i wspieranie psychospołecznego rozwoju uczniów z niepełnosprawnością intelektualną, kreatywność osób niepełnosprawnych.